

Prijímačky dňa :

Kód žiaka:

Štefan Banič sa narodil 23. novembra 1870 v Neštichu (od roku 1960 súčasť Smoleníc). Zomrel 2. januára 1941 v rodnej obci vo veku 71 rokov na zápal pľúc.

V roku 1907 odišiel za prácou do USA. Usadil sa v meste Greenville, Mercer Couty, Pensylvánia. Zaujímal sa o letectvo. V roku 1911 bol svedkom leteckého nešťastia. V roku 1913 zostrojil prvý použiteľný padák na princípe dáždnika, ktorý sa otváral sústavou niekoľkých pružín. Padák mal vyriešený problém tzv. plávania vo vzduchu a upevňoval sa pomocou popruhov na telo letca v hrudnej časti pod ramenami. Princípom bola teleskopická konštrukcia dáždnikového typu, ktorá niesla tkanivové krytie. Dňa 3. júna 1914 Štefan Banič osobne vyskúšal padák pred zástupcami Patentového úradu letectva USA, zoskočil vo Washingtone zo strechy 15-poschodovej budovy. Potom nasledovali ďalšie zoskoky aj z lietadla. 25. augusta 1914 vydal Americký patentový úrad vo Washingtone patent na Baničov padák pod číslom 1108 484. Patentový spis obsahoval presný opis konštrukcie a jej nákresovú dokumentáciu. Americká armáda ho odkúpila za pár stoviek dolárov. Bol čestným členom letectva.

Vynález padáka Baničovi nepriniesol bohatstvo ani slávu. V Bratislave na Letisku M. R. Štefánika má postavený pomník, ktorý bol odhalený v roku 1970. Dňa 14. júna 2006 odhalili pomník Štefana Baniča v jeho rodných Smoleniciach. Peniaze naň venovali veteráni (vyslúžilci) z Klubu vojenských výsadkárov. Jeho pamiatku v rodnej obci pripomína aj náhrobný kameň v tvare padáka a pamätná tabuľa na rodnom dome.

1. Urč jazykový štýl textu.

a) publicistický štýl	c) umelecký štýl
b) náučný štýl	d) rečnícky štýl

2. Označ osobu a čas rozprávania príbehu.

a) 1. osoba, minulý čas	c) 1. osoba, prítomný čas
b) 3. osoba, minulý čas	d) 3. osoba, prítomný čas

3. Vyznač správne prepísané slovné spojenie 15-poschodová budova

a) pätnásť poschodová budova	c) pätnásťposchodová budova
b) pätnásťposchodová budova	d) pätnásť poschodová budova

4. Urč vetu s nevyjadreným podmetom.

- a) Padák mal vyriešený problém tzv. plávania vo vzduchu.
- b) Potom nasledovali ďalšie zoskoky aj z lietadla.
- c) V roku 1911 bol svedkom leteckého nešťastia.
- d) Americká armáda ho odkúpila za pár stoviek dolárov.

5. Vyznač rodné mesto Štefana Baniča.

a) Bratislava	c) Greenville
b) Washington	d) Smolenice

6. Ľudovít Štúr kodifikoval slovenčinu na základe:

a) stredoslovenského nárečia	c) západoslovenského nárečia
b) východoslovenského nárečia	d) jazyka trnavských vzdelancov

7. Ktorý výrok charakterizuje karikatúru?

- a) zveličuje charakteristické črty niekoho alebo niečoho obyčajne s cieľom vyvolať komický alebo satirický dojem
- b) je obsírna analytická správa, prednáška o spoločenských alebo vedeckých otázkach
- c) vystihuje podstatné vlastnosti a znaky osôb
- d) je myšlienkový postup zvažujúci dôvody na zaujatie stanoviska, uvažovanie a premýšľanie

8. Označ násobné číslovky.

- a) dva, tri, štyri, päť, šesť
- b) druhý, tretí, štvrtý, piaty, šiesty
- c) dvakrát, trikrát, štyrikrát, päťkrát, šesťkrát
- d) dvoje, troje, štvoro, päťoro, šestoro

9. Čo je obdiv?

- a) úctivá žiadosť
- b) vyslovenie sústrasti
- c) prejav nespokojnosti, nesúhlasu s niečím, ponosa
- d) veľké uznanie a záujem

10. Označ príslovky, ktoré sa stupňujú.

- a) hore, smelo, teplo, včera, široko
- b) pekne, pomaly, silne, bystro, hlboko
- c) dobre, odvážne, doma, včera, tuho
- d) vysoko, detsky, láskavo, dnes, zle

11. Čo znamená výrok *Martin si stál za svojím slovom*.

- a) Čo Martin povedal, to aj vykonal.
- b) Martin rozprával iba to, čo vedel.
- c) Martin sa postavil vždy za toho, komu dôveroval.
- d) Čo Martin vykonal, s tým boli všetci spokojní.

12. Označ jednoduché súvetie.

- a) Vták krúžil nad vysokou vežou.
- b) Martin chcel skoro odísť.
- c) Vidiel, ako sa mačiatko učupilo do kúta.
- d) Otec cez deň tvrdo spal.

13. Označ synonymum slovesa *vábit'*.

- a) lákať
- b) volať
- c) nútiť
- d) strichnúť

14. Označ dvojčlennú vetu.

- a) Mrzne.
- b) Prší.
- c) Vädne.
- d) Sneží.

15. Označ pomnožné podstatné mená.

- a) žiak, chlap, Samuel, horolezectvo, murár
- b) chlieb, hrach, múka, orech, blato
- c) lístie, horstvo, obyvateľstvo, chrobač, burina
- d) hodiny, okuliare, nohavice, nožnice, jasle